

Mera ekologiskt i den offentliga måltiden

BAKGRUND

1/3

- ca en tredjedel av konsumtionens miljöpåverkan orsakas av matproduktion och -konsumtion där primärproduktionen står för den största belastningen

Lähde: [Vastuuverkko.fi/Luke](http://vastuuverkko.fi/Luke)

MÅLSÄTTNING

20/2020

- **20 % av de matråvaror som serveras i den offentliga måltiden är ekologisk år 2020**
 - Den offentliga sektorn är en förebild gällande hållbar upphandling
 - Tillgången på ekologiska matråvaror (volym och utbud) förbättras via den offentliga måltiden
- **20 % av den finländska odlingsarealen är i ekologisk produktion**

(Regeringens program Mera ekologiskt !)

KÄNNER MAN TILL EKO

- den offentliga måltidsservicen satsar på hållbara och ansvarsfulla val
- ekomärkning och dess innehåll känner nästan alla till (9/10)
- 80 % av kommunernas beslutsfattare känner till regeringens principbeslut 20 %/ år 2020
- ca. 22 % av kommunerna i Finland har skrivit in inköp av ekologiska råvaror i sin upphandlingsmålsättning och -direktiv(13 % år 2013)

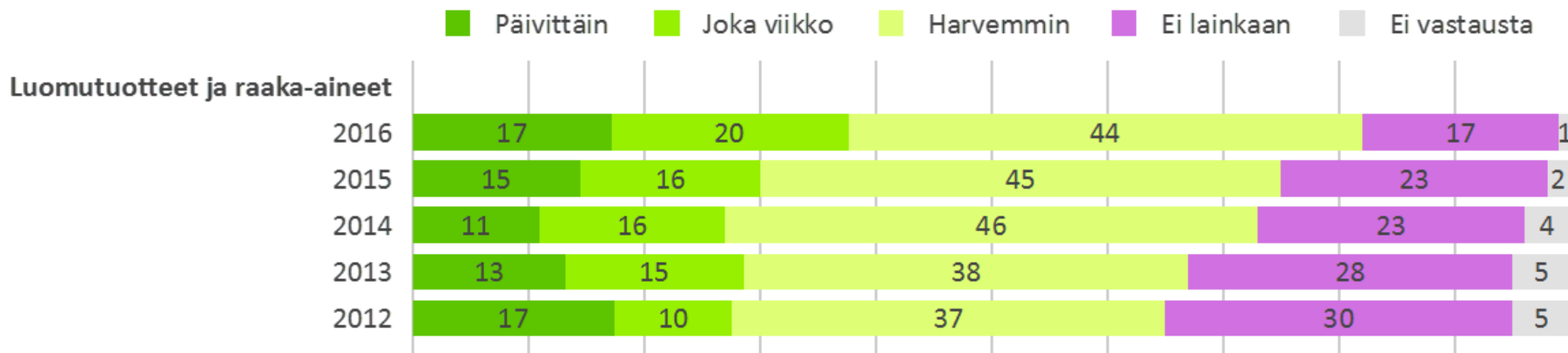

INTRESSE FÖR EKO VÄXER

- Daglig användning av ekoråvaror har ökat i den offentliga måltiden (→ 17 %)

taloustutkimus oy

Käyttötiheys 2012 - 2016

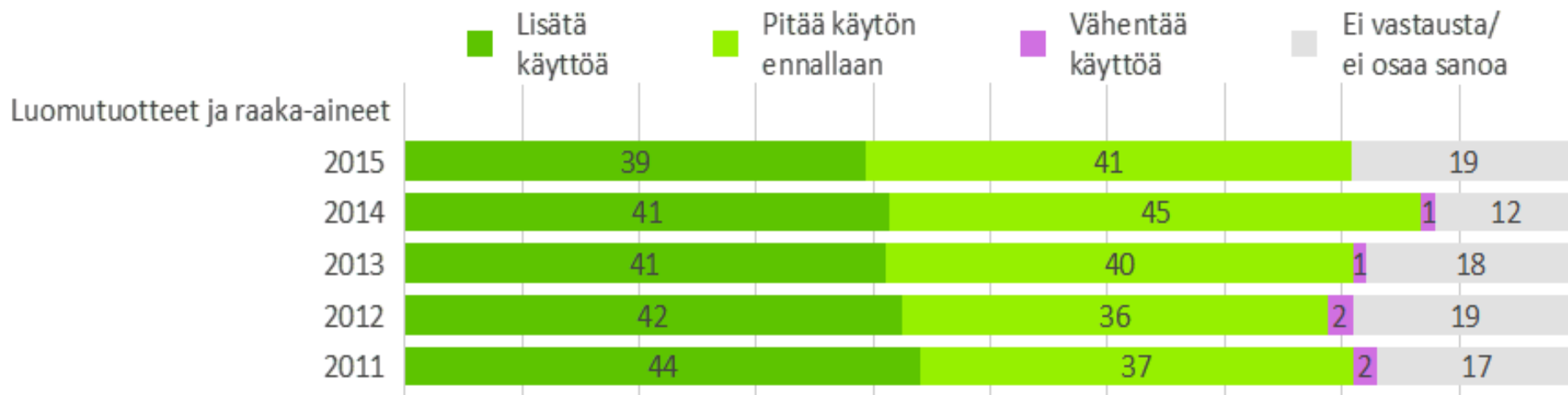

... OCH VÄXER

- ❖ 39% av storköken inom den offentliga måltiden önskar att öka mängden ekologiska råvaror och – livsmedel

Miten haluaisi käytön kehittyvän lähivuosina 2011 - 2015

taloustutkimus oy

... OCH EFTERFRÅGAN VÄXER

- Kommunernas invånare önskar mera ekologiskt i den offentliga måltiden

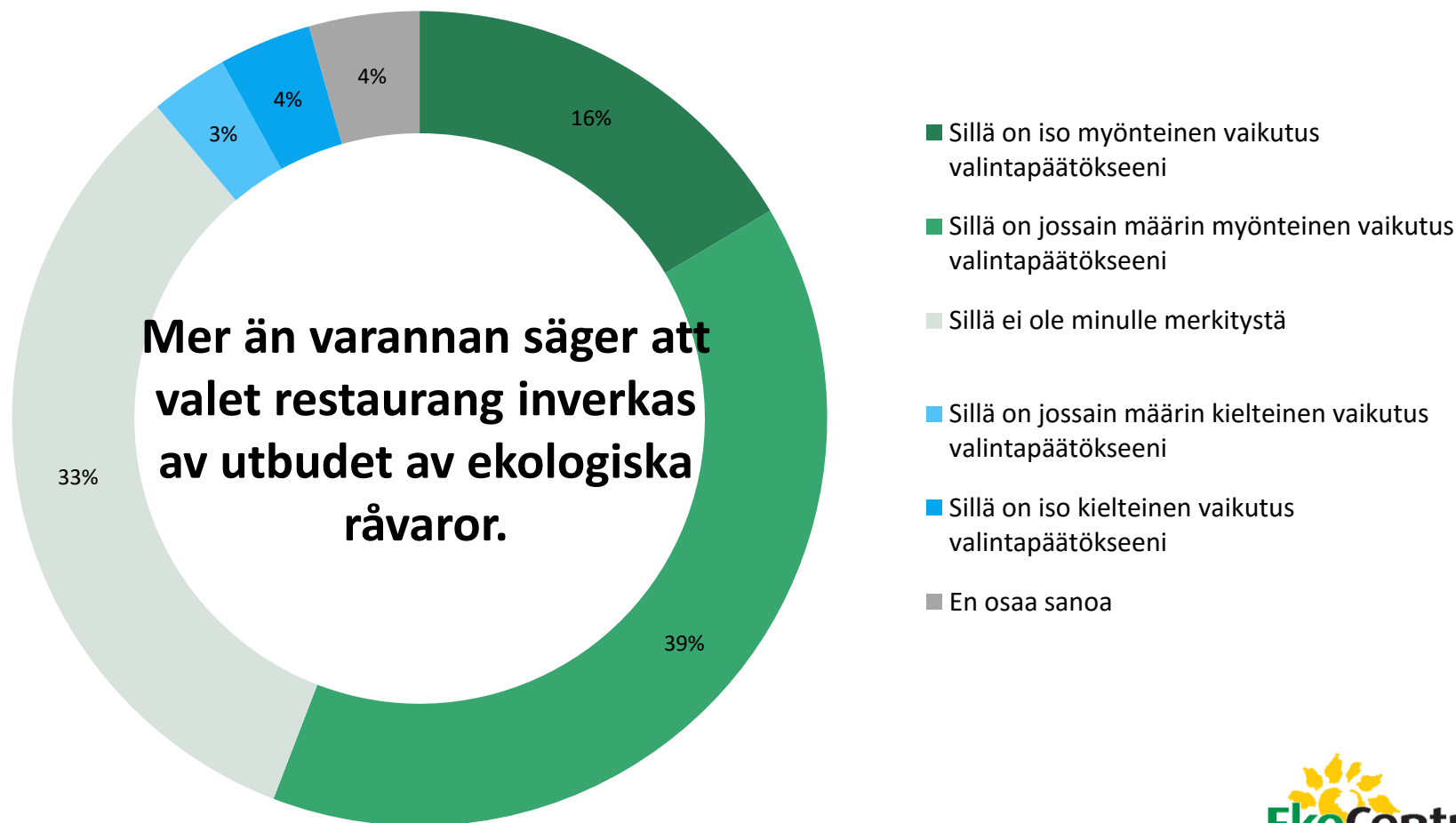
■ Täysin samaa mieltä [4]

■ Jokseenkin samaa mieltä [3] ■ Jokseenkin eri mieltä [2]

■ Täysin eri mieltä [1]

■ En osaa sanoa

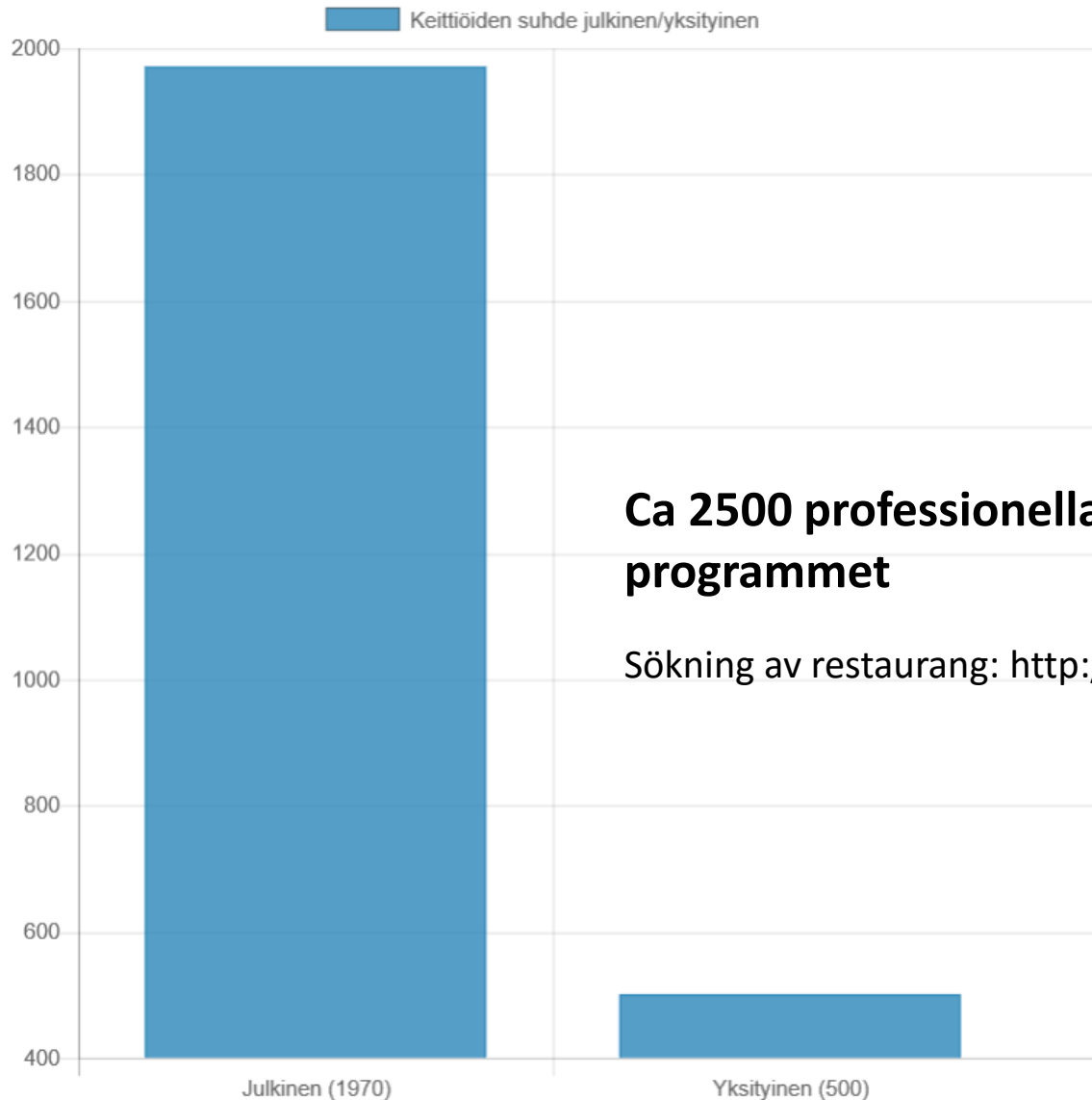
I fall restaurangen informerar att de i matlagningen använder ekologiska råvaror, hurudan inverkan har det på ditt val av restaurang ? (N= alla, 1007)

Varför använder man ekoprodukter

- **Ekologi**
- Ekologiskt- är bra för människor och natur
- Ekologiskt- är hälsosamt
- Det skulle vara bra man kunde använda så mycket som möjligt, ekonomin kommer emot
- **Man vill garantera matens renhet**
- **Man vill stödja den inhemska livsmedelsproduktionen**
- **På grund av produktsäkerheten**
- **Målsättningen är att överstiga målsättningen 20 % och man ser att det finns möjlighet till detta**
- **Förbättra den offentliga måltidens service**

STEGVIS TILL EKO- PROGRAMMET

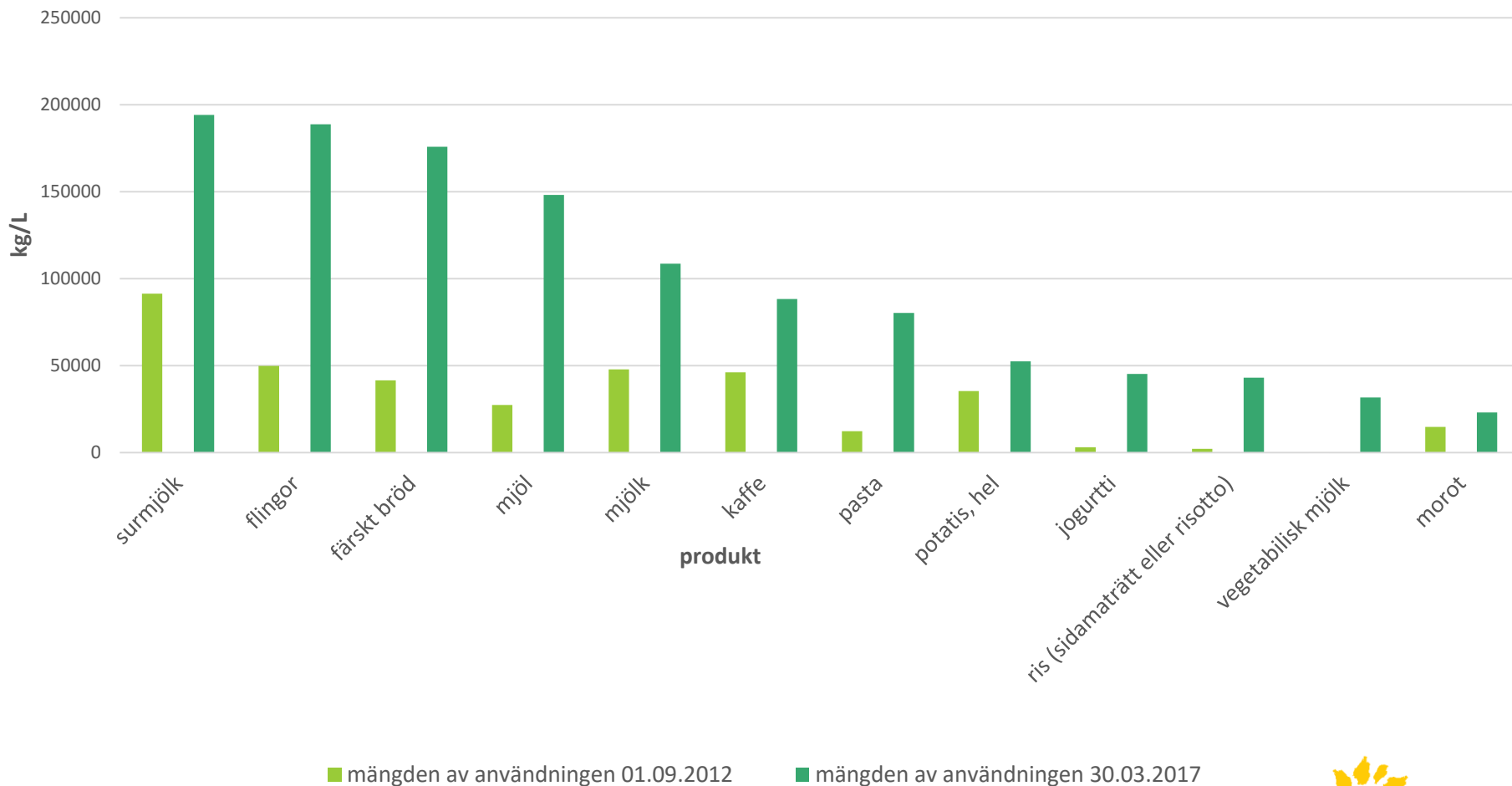

Ca 2500 professionella storkök/restauranger är med i programmet

Sökning av restaurang: <http://www.portaatluomuun.fi/ravintola>

Det mest använda ekoprodukterna (Stegvis till eko-programmet)

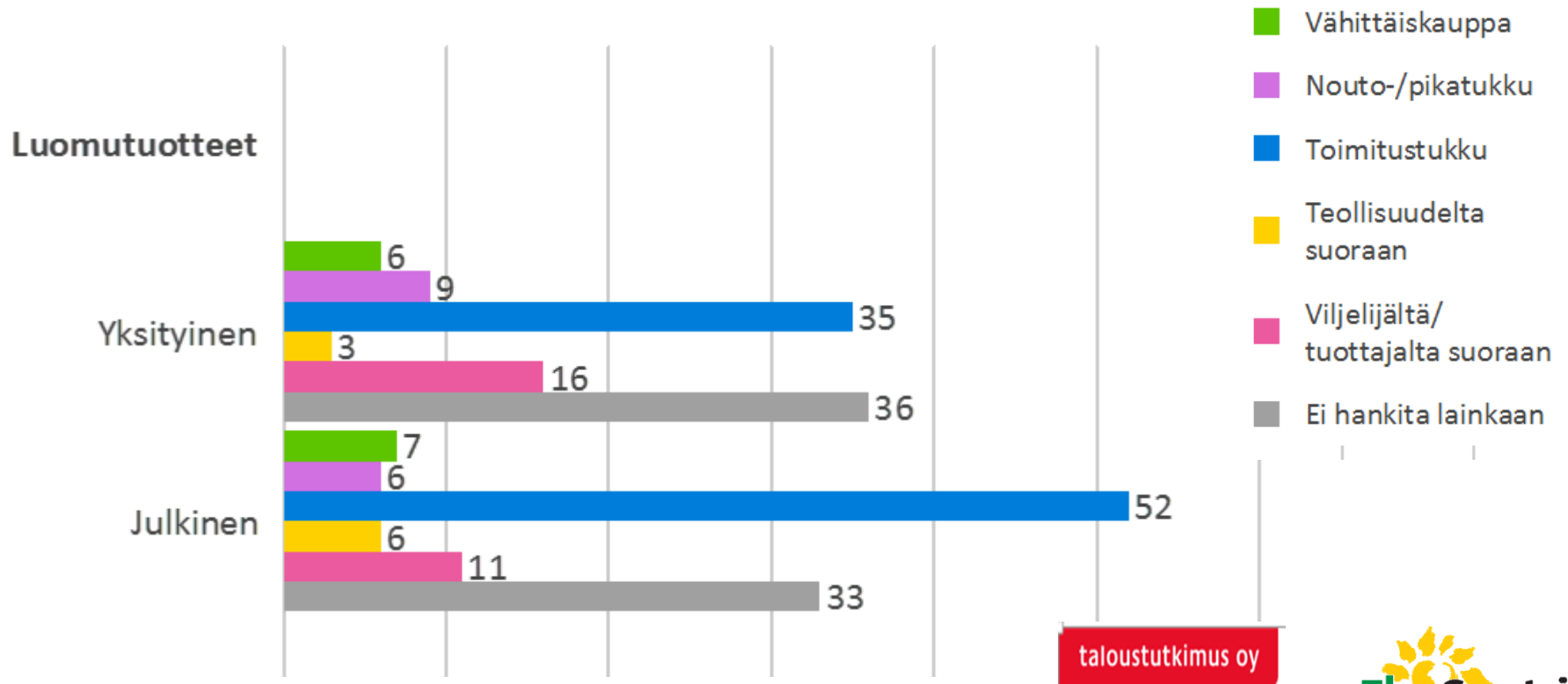
<http://www.portaatluomuun.fi/tuottajat>

ÖNSKEMÅL

- **Större storköksförpackningar**
- **Inhemska ekoråvaror- och -produkter**
- **Större utbud på skalade rotsaker**
- **Förbehandling av råvarorna/produkterna**
- **Bättre utbud på råvaror/produkter**
- **Ett mer passande prisläge**
- **Mjök i novaboxer -> detta har förverkligats**
- **Ett större utbud på råvaror/produkter -> sortimentet har förbättrats**
- **Det skulle vara önskvärt med en specifikationslista på vilka ekoprodukter man kan få från partihandeln**

Inköp av ekoprodukter

- 11% av den offentliga måltidsstorköken köper ekoprodukter direkt av producenter

Och nu behövs speciellt...

Bredare utbud av ekologiska grönsaker

- Sommargrönsaker, Blomkål, broccoli,
- Rotsaker: palsternacka, rödbeta, lök+purjo
- Potatis
- Äppel
- Bär

Gott samarbete i hela livsmedelsvärdekedjan !

Flera gårdar inom trädgårdsbranschen med i lönsamhetsbokföringen

EKO ÖKAR INTE MENYKOSTNADER

- **Man minskar användningen av dyrare matråvaror**
 - (kött, fjäderfjä, halvfabrikat och förädlade produkter)
- **Minskning av mängden kött i receptplaneringen**
- **Effektiv uppföljning av matavfall**
- **Uppföljning av tillverkningsmetoder**
 - (man minskar användningen av dyra förädlade matkomponenter)

För närmare info: se resultat från beräkningar:

www.ekoruokakone.fi

NYCKELORD

- UPPSÅT / AVSIKT=TAHTOTILA
- BESLUT
- KOMPETENS INOM UPPHANDLING
- PLANERING AV MENYER
- PLANERING AV UPPHANDLINGAR
- ÄNDRING AV TILLVERKNINGSMETODER
- UPPFÖLJNING AV MATAVFALL
- **INFORMATION!**

Möjligheter inom upphandlingen – EKOLOGISKT kan vara en upphandlingskriterie

- Miljöansvarsfulla kriterier (märken) beaktas vid upphandlingen
- 60 000 euro gränsvärde vid upphandlingen
 - Mindre aktörer
 - Lokala produkter – Närproducerad ekoprodukter
 - Specialprodukter
 - Testprodukter ??
- Korta logistikkedjor
 - Ansvarsfulla upphandlingar
 - Regionalt/lokalt samarbete kring transporter

EU stöder nyttig skolmat – Finland satsar stödet på EKO

- Det nya skolprogrammet trädde i kraft den 1 augusti 2017.
- Mål: skolorna och daghemmen ska bjuda på finsk ekomjolk samt på ekologiska grönsaker
 - flytande mjölkprodukter
 - ekologisk fettfri mjölk och surmjölk 31 cent/l
 - konventionell fettfri mjölk och surmjölk 13 cent/l
 - frukt och grönt får stöd utgående från det skattefria inköpspriset
 - produkter som får stöd är ärter, gurka, kålrot, morot, tomat, vinbär, jordgubbar, blåbär, lingon och äpple
 - ekologiska frukter och grönsaker 75 % (momsfritt inköpspris)
 - konventionella frukter och grönsaker 65 % (momsfritt inköpspris)
 - ytterligare uppgifter www.mavi.fi.
- Fettfri ekomjolk med tillsatt d-vitamin finns att fås fr.o.m. 1.9 (förpackningar på 1 l och 10 l).

TACK !

Mera info: Anu Arolaakso

p. 044 785 4048

[anu.arolaakso\(at\)sakky.fi](mailto:anu.arolaakso(at)sakky.fi)

Källor:

Taloustutkimus Oy, Food Service Feedback 2016

Kysely vastuullisista hankinnoista kuntien päättäjille 2016

Portaat luomuun -ohjelma

EkoCentria

Pro Luomu ry